

Brüssel, 13.12.2021
C(2021) 8976 final

KOMISJONI DELEGEERITUD DIREKTIIV (EL) .../...,

13.12.2021,

millega muudetakse teaduse ja tehnika arenguga kohandamise eesmärgil Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/65/EL III lisa seoses erandiga, mis hõlmab elavhõbeda kasutamist kõverates kolme luminoforainega lampides

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. DELEGEERITUD ÕIGUSAKTI TAUST

Käesoleva komisjoni delegeeritud direktiiviga muudetakse tehnika ja teaduse arenguga kohandamise eesmärgil Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/65/EL (teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes) (uuesti sõnastatud)¹ (edaspidi „RoHS direktiiv“) III lisa. Muudatus käsitleb erandit konkreetsete kasutusviiside puhul, kus elavhõbeda kasutatakse kõverates kolme luminofoorainega lampides.

RoHS direktiivi artikliga 4 piiratakse teatavate ohtlike ainete kasutamist elektri- ja elektroonikaseadmetes. Praegu on direktiivi II lisas loetletud kümme piiratud kasutusega ainet: plii, elavhõbe, kaadmium, kuuevalentne kroom, polübromobifenüülid (PBB), polübromodifenüüleetrid (PBDE), bis(2-etüülheksüül)ftalaat (DEHP), butüülbensüülftalaat (BBP), dibutüülftalaat (DBP) ja diisobutüülftalaat (DIBP). III ja IV lisas on loetletud elektri- ja elektroonikaseadmete materjalide ja komponentide konkreetsete kasutusviisid, mille puhul on tehtud erand artikli 4 lõikes 1 sätestatud piirangust.

Direktiivi artikliga 5 on ette nähtud III ja IV lisa kohandamine teaduse ja tehnika arenguga, mis võib hõlmata erandite tegemist, uuendamist või tühistamist. Vastavalt artikli 5 lõike 1 punktile a lisatakse III ja IV lisasse erandeid üksnes juhul, kui see ei nõrgenda määruse (EÜ) nr 1907/2006² (kemikaalimäärus REACH) kohaselt ette nähtud keskkonna- ja tervisekaitset ja kui on täidetud vähemalt üks järgmistest tingimustest: i) kõrvaldamine või aine asendamine konstruktsioonimuutuste või materjalide ja komponentidega, mis ei nõua II lisas loetletud materjalide või ainete kasutamist, on teaduslikult või tehniliselt võimatu; ii) asendusainete usaldusväärsus ei ole tagatud; iii) aine asendamise negatiivne kogumõju keskkonnale, tervisele ja tarbijaohutusele on tõenäoliselt suurem kui sellest tulenev keskkonna-, tervise-, või tarbijaohutusealane kasu kokku.

Erandeid ja nende kehtivusaega käsitlevate otsuste puhul tuleb arvesse võtta ka asendusainete kättesaadavust ja asendamise sotsiaal-majanduslikku mõju. Otsustes võimalike erandite kestuse kohta tuleb võtta arvesse võimalikku mõju innovatsioonile. Vajaduse korral kaalutakse erandi üldmõju olelusringile.

Artikli 5 lõike 1 punktis a on ka sätestatud, et konkreetseteks kasutusviisideks ette nähtud elektri- ja elektroonikaseadmete materjalide ja komponentide lisamiseks III ja IV lisas esitatud loeteludesse peab komisjon võtma vastu eraldi delegeeritud õigusaktid. Artikli 5 lõikes 3 ja V lisas kirjeldatakse erandiga seotud taotluste esitamise korda.

2. ÕIGUSAKTI VASTUVÕTMISELE EELNENUD KONSULTATSIOONID

Komisjon sai ettevõtjatelt RoHS direktiivi artikli 5 lõike 3 ja V lisa kohaseid taotlusi³ erandite tegemiseks või uuendamiseks.

III lisa kehtiva erandiga 2(b)(3) on lubatud kasutada elavhõbedat kõverates kolme luminofoorainega lampides toru läbimõõduga > 17 mm (nt T9): 15 mg.

Komisjon sai 2015. aastal kaks taotlust kõnealuse erandi uuendamiseks. Taotlejad väitsid sisuliselt, et erandiga hõlmatud kasutusviiside puhul ei ole asendusained kättesaadavad⁴. Ühte

¹ ELT L 174, 1.7.2011, lk 88.

² ELT L 396, 30.12.2006, lk 1.

³ Loetelu on kättesaadav aadressil: https://ec.europa.eu/environment/waste/rohs_eee/adaptation_en.htm.

taotlust uuendati 2020. aasta jaanuaris täiendava teabega, eelkõige seoses elavhõbeda võimaliku piirnormiga. Vastavalt RoHS direktiivi nõuetele (artikli 5 lõike 5 teine lõik) jääb erand kehtima seni, kuni komisjon on teinud uuendamistaotluse kohta otsuse.

Selleks et hinnata kõnealuse erandi uuendamise taotlust, algatas komisjon 2015. aasta juunis uuringu,⁵ mis lõppes 2016. aastal ja mille eesmärk oli teha nõutav tehniline ja teaduslik hindamine, mis hõlmas ka kaheksanädalast veebipõhist konsulteerimist sidusrühmadega⁶. Lisaks sellele uuringule, milles hinnati ulatuslikke teaduslikke ja tehnilisi andmeid ning saadud vastuseid, nagu on dokumenteeritud uuringu aruandes, ajakohastas komisjon 2019. aastal⁷ 2016. aasta uuringut, keskendudes sotsiaal-majanduslikule hindamisele ning asendusainete kättesaadavusele nii asjaomase kui ka muude erandite kontekstis. Uuringu lõpparuanne avaldati⁸ ja sidusrühmi teavitati.

Komisjon konsulteeris RoHS direktiivi kohaste delegeeritud õigusaktidega tegeleva liikmesriikide eksperdirühmaga 1. septembril 2016, 29. oktoobril 2018 ja 21. oktoobril 2019 toimunud ekspertide koosolekul, et koguda liikmesriikide seisukohti hindamiste järelduste põhjal kavandatud tegevuse kohta. Komisjon tegi kõik artikli 5 lõigete 3–7 kohased aine kasutamispriirangust erandi tegemisega seotud menetlustoimingud⁹. Kõikidest toimingutest on teavitatud nõukogu ja Euroopa Parlamenti.

Toetavas uuringu lõplikus versioonis toodi esile, et

- süsteemi tasandil on olemas alternatiivid (valgusdiod- ehk leedvalgustid), kuid komponentide tasandil (asendavad valgusdiodid) tuleb nende valikut ja ühilduvust olemasolevate seadmetega veel kontrollida nii mõõtmete kui ka elektrilise ühilduvuse osas;
- piisavate ühilduvate alternatiivide väljatöötamiseks on vaja rohkem aega, seega soovitati uuringus erandit pikendada maksimaalselt kolmeks aastaks;
- elavhõbedasisalduse piirmäärade vähendamine on aga juba tehniliselt võimalik.

Kokkuvõttes täpsustati teaduslike ja tehniliste hinnangute, sealhulgas sidusrühmadega peetud konsultatsioonide raames, et kuna usaldusväärsed asendusained ei ole veel kättesaadavad, on erandi 2(b)(3) puhul erandi tegemise kriteeriumid jätkuvalt täidetud. Hindamise tulemused näitasid ka, et kooskõlas direktiivi 2011/65/EL artikliga 5 ei nõrgendaks see konkreetne erand kemikaalimäärusega REACH ette nähtud keskkonna- ja tervisekaitset.

Kooskõlas parema õigusloome suunistega avaldati delegeeritud direktiivi eelnõu parema õigusloome portaalis, kus selle kohta sai neli nädalat anda tagasisidet. Selle perioodi jooksul saadi 23 vastust. Õigusakti eelnõu vaadati läbi ja seda täpsustati, võttes arvesse mõningaid tõstatatud küsimusi.

---

⁴ https://rohs.exemptions.oeko.info/fileadmin/user_upload/RoHS_Pack_9/Exemption_2_b_3-4_Lighting_Europe/2b3_LE_RoHS_Exemption_Req_Final.pdf ja https://rohs.exemptions.oeko.info/fileadmin/user_upload/RoHS_Pack_9/Exemption_2_b_3-4_NARVA/01_02_a_2b3_4a.pdf.

⁵ Uuringu lõpparuanne on kättesaadav aadressil <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a3fdcc8c-4273-11e6-af30-01aa75ed71a1>.

⁶ Konsulteerimisperiood: 21. august 2015 kuni 16. oktoober 2015, <https://rohs.exemptions.oeko.info>.

⁷ https://rohs.exemptions.oeko.info/fileadmin/user_upload/reports/FWCW_RoHS_Lamps_SEA_20190729_Final.pdf

⁸ https://ec.europa.eu/environment/waste/rohs_eee/studies_rohs1_en.htm.

⁹ Nõutavate haldustoimingute loetelu on kättesaadav [komisjoni veebisaidil](https://rohs.exemptions.oeko.info). Iga delegeeritud õigusakti eelnõu menetlemise hetkeseisuga on võimalik tutvuda institutsioonidevahelises delegeeritud õigusaktide registris aadressil <https://webgate.ec.europa.eu/regdel/#/home>.

3. DELEGEERITUD ÕIGUSAKTI ÕIGUSLIK KÜLG

Delegeeritud direktiiviga uuendatakse direktiivi 2011/65/EL III lisa loetletud erandit 2(b)3 elavhõbeda konkreetsete kasutusviiside kohta.

Komisjoni hinnangus, mis põhines toetavatel uuringutel ja konsultatsioonidel, jõuti järeldusele, et eranditaotlus vastab vähemalt ühele RoHS direktiivi artikli 5 lõike 1 punktis a sätestatud kriteeriumile, mis õigustab erandi pikendamist: kõnealuse erandiga hõlmatud lambikategooriates ei ole elavhõbeda asendamist usaldusväärsete asendusainetega praegu võimalik tagada.

Kokkuvõttes on erandi tegemise tingimused täidetud ja erandit 2(b)(3) tuleb uuendada. Hindamisel jõuti ka järeldusele, et elavhõbedasisalduse piirnormi võib kõnealuse erandiga hõlmatud lambikategooriates vähendada 15 mg-lt 10 mg-le lambi kohta.

Erandi kehtivusaeg määratakse kindlaks kooskõlas artikli 5 lõike 2 esimese lõiguga. Nagu hindamise raames järeldati, õigustab asendusainete arendamise praegune seis erandi uuendamist veel kolmeks aastaks. Erandi kehtivusajal ei ole eeldatavasti negatiivset mõju innovatsioonile.

Õigusakt on delegeeritud direktiiv, nagu on ette nähtud asjaomased volitused andva direktiiviga 2011/65/EL, eelkõige vastavalt selle artikli 5 lõikes 1 ja artiklis 20 esitatud volitustele.

Delegeeritud direktiivi eesmärk on aidata kaasa inimeste tervise ja keskkonna kaitsele ning ühtlustada elektri- ja elektroonikaseadmete siseturu toimimisega seotud sätteid; sel otstarbel lubatakse kasutada muidu keelatud aineid konkreetset viisil kooskõlas RoHS direktiivi sätete ja tingimustega ning vastavalt korrale, mille alusel kohandatakse III ja IV lisa teaduse ja tehnika arenguga.

Delegeeritud direktiiv ei mõjuta ELi eelarvet.

KOMISJONI DELEGEERITUD DIREKTIIV (EL) .../...,

13.12.2021,

millega muudetakse teaduse ja tehnika arenguga kohandamise eesmärgil Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/65/EL III lisa seoses erandiga, mis hõlmab elavhõbeda kasutamist kõverates kolme luminofoorainega lampides

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiivi 2011/65/EL teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes,¹ eriti selle artikli 5 lõike 1 punkti a,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiivi 2011/65/EL kohaselt peavad liikmesriigid tagama, et turule lastud elektri- ja elektroonikaseadmed ei sisalda kõnealuse direktiivi II lisa loetletud ohtlikke aineid. Seda piirangut ei kohaldata nimetatud direktiivi III lisa loetletud erandlike kasutusviiside puhul.
- (2) Elektri- ja elektroonikaseadmete kategooriad, mille suhtes kohaldatakse direktiivi 2011/65/EL, on loetletud kõnealuse direktiivi I lisa.
- (3) Elavhõbe on piiratud kasutusega aine, mis on kantud direktiivi 2011/65/EL II lisa loetellu.
- (4) Otsusega 2010/571/EL² tegi komisjon muu hulgas erandi elavhõbeda kasutamiseks kõverates kolme luminofoorainega lampides toru läbimõõduga > 17 mm (nt T9) (edaspidi „erand“), mis on nüüd loetletud direktiivi 2011/65/EL III lisa kui erand 2(b)3. Kõnealuse direktiivi artikli 5 lõike 2 teise lõigu punkti a kohaselt pidi selle erandi kehtivusaeg lõppema 21. juulil 2016.
- (5) Elavhõbedat kasutatakse kõverates kolme luminofoorainega lampides ultravioletvalguse saamiseks, mille lambi fluorestseeriv kate muundab nähtavaks valguseks. Elavhõbedat sisaldava kate koostis määrab valguse värvuse ja värviesituse.
- (6) Komisjon sai 19. detsembril 2014 ja 15. jaanuaril 2015, st direktiivi 2011/65/EL artikli 5 lõikes 5 sätestatud tähtaja jooksul, kaks taotlust erandi uuendamiseks (edaspidi „uuendamistaotlus“), millest ühte taotlust ajakohastati täiendava teabega 2020. aasta jaanuaris. Vastavalt direktiivi 2011/65/EL artikli 5 lõikele 5 jääb erand kehtima seni, kuni on tehtud otsus uuendamistaotluse kohta.

¹ ELT L 174, 1.7.2011, lk 88.

² Komisjoni 24. septembri 2010. aasta otsus 2010/571/EL, millega muudetakse tehnika arenguga kohandamise eesmärgil Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/95/EÜ lisa plii, elavhõbeda, kaadmiumi, kuuevalentse kroomi, polübroomitud bifenuülide või polübroomitud difenuületrite kasutusviiside erandite osas (ELT L 251, 25.9.2010, lk 28).

- (7) Uuendamistaotluse hindamisel, mille käigus võeti arvesse asendusainete kättesaadavust ja asendamise sotsiaalmajanduslikku mõju, jõuti järeldusele, et elavhõbeda asendamine või kõrvaldamine on asjaomaste kasutusviiside puhul praegu tehniliselt võimatu. Hindamisel jõuti ka järeldusele, et elavhõbedasisalduse piirnormi võib kõnealuse erandiga hõlmatud lambikategooriates vähendada 15 mg-lt 10 mg-le lambi kohta. Hindamine hõlmas konsulteerimist sidusrühmadega vastavalt direktiivi 2011/65/EL artikli 5 lõikele 7. Nende konsultatsioonide käigus laekunud märkused tehti spetsiaalsel veebisaidil üldsusele kättesaadavaks.
- (8) Kõnealune erand on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1907/2006³ ning selle tegemisega ei nõrgendata seega nimetatud määruse kohast keskkonna- ja tervisekaitset.
- (9) Seepärast on asjakohane uuendada erandit muudetud sõnastuses, millega kehtestatakse erandi piiratud kohaldamisala, kolmeks aastaks kooskõlas direktiivi 2011/65/EL artikli 5 lõike 2 esimese lõiguga, et koguda täiendavaid andmeid asendusainete kättesaadavuse kohta erandiga hõlmatud konkreetsete lambitüüpide puhul. Vastavalt direktiivi 2011/65/EL artikli 5 lõikele 6 tuleks praeguse erandi 2(b)(3) kehtivusajaks kehtestada 12 kuud. Pidades silmas usaldusväärse asendusaine leidmiseks jätkuvalt tehtavate pingutuste tulemusi, ei avalda kõnealuse erandi kestus tõenäoliselt innovatsioonile ebasoodsat mõju.
- (10) Seepärast tuleks direktiivi 2011/65/EL vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2011/65/EL III lisa muudetakse vastavalt käesoleva direktiivi lisale.

Artikkel 2

- Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid vastu ja avaldavad need hiljemalt [\[kuuenda kuu viimane päev pärast käesoleva direktiivi jõustumist\]](#). Nad edastavad kõnealuste normide tekstid viivitamata komisjonile.

Liikmesriigid kohaldavad kõnealuseid norme alates [\[kuuenda kuu viimasele päevale järgnev päev pärast käesoleva direktiivi jõustumist\]](#).

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.
- Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti.

---

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93, komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

Artikkel 3

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 13.12.2021

*Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN*